

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **R. M.**, bývajúceho vo V., právne zastúpeného JUDr. M. P., advokátka so sídlom v Ž., proti žalovaným: **1/ S. V.**, bývajúcemu v B., právne zastúpenému Mgr. Ing. M. B., advokátom so sídlom v P., **2/ KOOPERATIVE poisťovni, a.s. Žilina, Vienna Insurance Group**, Štefanovičova 4, Bratislava, IČO: X., o zaplatenie **14.100,38 €**, vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp.zn. 2 C 146/2008, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 11. januára 2012 sp.zn. 7 Co 289/2011, takto

r o z h o d o l :

I. O d m i e t a dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 11. januára 2012 sp.zn. 11 Co 73/2009 , ktorým bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Žilina zo 17. apríla 2009 pod č.k. 2C 146/2008-153 v spojení s doplňujúcim rozsudkom z 30. mája 2011 č. k. 2 C 146/2008-194 a opravným uznesením zo 7. júla 2011 č.k. 2 C 146/2008-197 vo výroku o zamietnutí žaloby vo zvyšku.

II. Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Žiline z 11. januára 2012 sp.zn. 7 Co 289/2011 vo výroku, ktorým bol zmenený rozsudok Okresného súdu Žilina zo 17. apríla 2009 pod č.k. 2C 146/2008-153 v spojení s doplňujúcim rozsudkom z 30. mája 2011 č.k. 2 C 146/2008-194 a opravným uznesením zo 7. júla 2011 č.k. 2 C 146/2008-197 tak, že :

1. žalobu voči žalovaným 1/, 2/ na zaplatenie náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 6 194,10 € zamietol a
2. žalobcu zaviazal zaplatiť žalovanému 1/ trovy konania vo výške 3688,70 €
3. žalovanému 2/ nepriznal náhradu trov konania.

III. Vec v rozsahu zrušenia **v r a c i a** Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Žilina rozsudkom č.k. 2C/146/2008-153 zo dňa 24. júna 2010, v spojení s doplňujúcim rozsudkom č.k. 2C 146/2008-194 zo dňa 30. mája 2011 a opravným uznesením č.k. 2C/146/2008-197 zo dňa 7. júla 2011 uložil žalovaným 1/, 2/ povinnosť zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne sumu 6.194.10 € do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V ostatnej časti súd žalobu žalobcu zamietol. Žalovaným 1/, 2/ uložil aj povinnosť nahradiť žalobcovi trovy právneho zastúpenia vo výške 2.033,70 € na účet jeho právnej zástupkyne do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Súd prvého stupňa po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že žalovaný 1/ porušil ustanovenie § 4 ods. 2 písm. c/ zák.č. 315/96 Z.z. o premávke na pozemných komunikáciách, a to tým, že sa plne nevenoval riadeniu vozidla a situácii v cestnej premávke. Motorové vozidlo viedol v ranných hodinách za nie úplne ideálnej viditeľnosti. Mal predpokladať a predvídať najmä pohyb osôb v úsekoch, kde sa nachádzajú autobusové zastávky, ako i v tomto prípade, kde poškodený, teda žalobca vystúpil z autobusu a čakal na svojho priateľa. Navyše išlo o križovatku, resp. o výjazd cesty zo Štiavnika, kde v ranných hodinách mal predpokladať pohyb osôb, najmä ľudí čakajúcich na autobus alebo prichádzajúcich na autobus. Podľa názoru prvostupňového súdu jeho rýchlosť v tomto kritickom úseku cesty nezodpovedala situácii na pozemnej komunikácii. Už samotný prokurátor, keď zastavoval voči žalovanému 1/ trestné stíhanie pre prečin ublíženia na zdraví z nedbanlivosti, zvažoval možnosť priestupkového potrestania samotného vodiča, a preto vec postúpil na Dopravný inšpektorát v Bytči. Poukázal na skutočnosť, že aj žalobca nesie výraznú mieru zodpovednosti za vzniknutú dopravnú nehodu. Ako sám uviedol vo svojej výpovedi na pojednávaní, mal v čase dopravnej nehody problém s očami, tzv. zelený zákal a vzhľadom na túto diagnózu nevidel dobre do boku. Vystúpil z autobusu a bolo logické, že sa pozrel na ľavú stranu, či môže prejsť cez vozovku. Dostal sa do stredu vozovky, kde v tomto čase od Žiliny, ako aj Bytče prichádzalo motorové vozidlo. Ostal v šoku, bol v pomykove, nevedel ako má reagovať na vzniknutú situáciu. Mienil sa vrátiť na okraj vozovky, pozrel sa na ľavú stranu, urobil krok dozadu a z ľavej strany dostal úder, potom si už nepamätá, čo sa dialo. Vzhľadom na problém s očami, že nevidí dobre do boku, ostal v strede vozovky, kde sa otočil a keď videl prichádzať vozidlo od Bytče. Aj napriek tomu urobil krok do vozovky, nakoľko sa chcel dostať na jej krajinu a vtedy prišiel náraz. Súd prvého stupňa preto dopravnú nehodu vyhodnotil ako zodpovednosť

samotného vodiča na 50% a samotného žalobcu, teda poškodeného na 50%. Žalobcom uplatňované odškodnenie bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia z uvedených dôvodov znížil na polovicu. O trovách konania súd rozhodoval v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p. Vzhľadom na 50% úspech žalobcu, tomuto priznal náhradu trov konania vo výške 2.033,70 eur. Vo zvyšku žalobu ako nedôvodnú zamietol.

Krajský súd v Žiline na odvolanie žalobcu a žalovaného 1/ rozsudkom z 11. januára 2012 sp.zn. 7 Co 289/2011 rozsudok okresného súdu spolu s dopĺňacím rozsudkom a opravným uznesením zmenil a žalobu žalobcu zamietol z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalobcu zaviazal zaplatiť žalovanému 1/ trovy konania 3 688,70 € na účet pakoval dokazovanie oboznámením znaleckého posudku Ing. I. D., znalca z odboru cestná doprava, vyhotovený v trestnom konaní, z ktorého záveru zistil, že rýchlosť vozidla Škoda Felícia, ktoré viedol žalovaný pred nehodou bola 77,8 až 83,3 km/h, nárazová rýchlosť do chodca bola 67,5 až 73,2 km/h. Chodec R. M. prechádzal vozovku v čase, keď sa v jazdnom pruhu v smere od Bytče pohybovalo vozidlo Škoda Felícia, a to vo vzdialenosti 102,6 až 97,1 m. Uvedená vzdialenosť umožňovala chodcovi správnu reakciu a možnosť včasného zabránenia zrážke zastavením v dostatočnej odstupovej vzdialenosti od nebezpečného koridoru prejazdu vozidla Škoda Felícia. Druhá možnosť bola tá, že ak by chodec nezastavil v strede komunikácie a pokračoval v chôdzi ďalej, opustil by nebezpečný profil skôr, ako by sa tam dostala predná časť vozidla Škoda Felícia. To by bolo možné za predpokladu, že vodič z Vrábels bude na situáciu reagovať rovnakým spôsobom, ako v skutočnosti a bude sa vyhýbať chodcovi vľavo so súčasným brzdením. Z uvedeného dôvodu Mgr. Ing. M. B. a žalovanému 2/ náhradu trov konania nepriznal. Odvolací súd o jeho spôsob pohybu v čase nehody bol nesprávny. Pokiaľ žalovaný 1/ šiel pred nehodou rýchlosťou 77,8 až 83,3 km/h, spôsob jeho jazdy vzhľadom k rýchlosti bol nesprávny, pretože išiel rýchlosťou vyššou, ako bola primeraná na dosvit stretávacích svetiel. Ak by však išiel aj rýchlosťou primeranou na dosvit stretávacích svetiel, t.j. 61,88 až 69,98 km/h a reagoval by v mieste skutočnej reakcie, potom by nezastavil pred miestom zrážky. Vodič reagoval na situáciu zo vzdialenosti 36,3 až 38,4 m pred miestom zrážky. Vzhľadom k dosvitu stretávacích svetiel a miestu začiatku reakcie reagoval na pohyb chodca včas. Z rýchlosti 77,8 až 83,3 km/h nemohol zabrániť zrážke. Ak by išiel aj rýchlosťou primeranou na dosvit stretávacích svetiel, t.j. 61,9 až 70 km/h, nemohol by priestorovo zabrániť zrážke. Žalovaný 1/ by zastavil vozidlo na vzdialenosť 36,2 až 38,4 m (pred miestom zrážky) z rýchlosti 54,8 až 59,5 km/h. Aj pri rozpoznateľnosti tmavo oblečeného chodca na vzdialenosť cca 15 až 20 m

je primeraná rýchlosť na zastavenie pred chodcom 31,4 až 40,1 km/h. Reakcia žalovaného 1/ bola včasná. Žalobca mohol zabrániť zrážke tým, že by pri vchádzaní do vozovky správne zhodnotil situáciu a nepokračoval by v pohybe priečne cez vozovku. Druhou možnosťou zabránenia zrážke bola možnosť pokračovania v chôdzi cez jazdný pruh pohybu vozidla Škoda Felícia, čím by upustil nebezpečný profil skôr, ako sa tam dostane predná časť vozidla Škoda Felícia. Toto tvrdenie platí len za podmienky, že žalovaný 1/ sa bude s vozidlom vyhýbať vľavo ako v skutočnosti. Spôsob pohybu žalobcu v čase nehody bol vzhľadom na danú dopravnú situáciu nesprávny. Technickú príčinu dopravnej nehody stanovil znalec tak, že žalobca vstúpil do vozovky v čase, keď sa vozidlo žalovaného 1/ nachádzalo vo vzdialenosti cca 102,6 až 97,1 m pred miestom zrážky. Táto vzdialenosť umožňovala chodcovi posúdenie dopravnej situácie a správnu reakciu na danú situáciu. Vzhľadom k primeranej rýchlosti vozidla na dosvit stretávacích svetiel 40 až 45 m, ktorá bola 61,88 až 69,98 km/h, vytvoril chodec svojím konaním prekážku náhlu, ani v tejto rýchlosti by vodič nezastavil zo vzdialenosti 36,3 až 38,4 m pred miestom zrážky. S poukazom na ustanovenia § 427 ods. 1 v spojení s § 428 Občianskeho zákonníka odvolací súd konštatoval, že v danom prípade bola škoda vyvolaná osobitnou povahou prevádzky dopravného prostriedku. Ide o objektívnu zodpovednosť, za ktorú zodpovedá prevádzkovateľ dopravného prostriedku bez ohľadu na zavinenie. Základným predpokladom zodpovednosti za prevádzku dopravných prostriedkov je škodná udalosť vyvolaná osobitnou povahou konkrétneho typu prevádzky dopravného prostriedku. Takouto udalosťou je každá okolnosť prevádzky dopravného prostriedku, ktorá je vzhľadom k svojmu zvýšenému nebezpečnému pôsobeniu objektívne spôsobilá vyvolať škodu, ako napríklad rýchlosť dopravného prostriedku. Subjektom tejto zodpovednosti je prevádzkovateľ dopravného prostriedku, pričom za prevádzkovateľa vozidla sa považuje ten, kto má právnu a súčasne faktickú moc ho užívať, organizovať jeho prevádzku k plneniu jeho funkcií a účelu. Týmto subjektom je žalovaný 1/, ktorý bol zároveň aj vodičom predmetného vozidla v čase nehody. Hoci však zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou dopravného prostriedku je zodpovednosťou objektívnou, možno sa jej zbaviť za podmienky, keď prevádzkovateľ preukáže, že škode nemohol zabrániť ani pri všetkom úsilí, ktoré mohol vynaložiť, pokiaľ škoda nebola spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke. Pri úvahe, či sa prevádzkovateľ môže zodpovednosti zbaviť, je preto potrebné rozlišovať medzi škodou, ktorá bola vyvolaná zvláštnou povahou prevádzky, teda prejavom typických vlastností dopravy a medzi pojmom škody spôsobenej takými okolnosťami, ktoré majú svoj pôvod v prevádzke. Za okolnosti majúce pôvod v prevádzke je považované napr. zlyhanie bŕzd, vada materiálu, odpadnuté koleso, nedostatočná údržba, aj nedostatky na strane

vodiča, ako zraková vada, zdravotná indispozícia a pod. Ak bola príčinou škody takáto, tzv. vnútorná škodná udalosť, neprichádza do úvahy zbavenie sa zodpovednosti, liberalizácia prevádzkovateľa. V danom prípade však nemožno konštatovať, že by škoda bola spôsobená tzv. vnútornou škodnou udalosťou majúcou svoj pôvod v prevádzke vozidla. Naopak išlo o škodu spôsobenú typickou vlastnosťou dopravy, ako je rýchlosť, váha motorového vozidla. Je teda daná možnosť liberalizácie prevádzkovateľa v zmysle ustanovenia § 428 Občianskeho zákonníka. Prevádzkovateľ sa v danom prípade teda môže zbaviť zodpovednosti, ak škode nemohol zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno od neho požadovať. Bolo preto potrebné zvážiť všetky možnosti, ktoré mohli byť k tomuto účelu v danej situácii využité. Odvolací súd poukázal na to, že aj v prípade objektívnej zodpovednosti prevádzkovateľa prichádza do úvahy spoluzavinenie poškodeného (§ 441 Občianskeho zákonníka). Na strane poškodeného je potrebné posúdiť také konanie, ktoré sa na vzniku škody podieľalo a bolo príčinou vzniku škody, v rozsahu, v akom sa poškodený podieľal na vzniku škody, nie je daná zodpovednosť prevádzkovateľa. Výlučné zavinenie poškodeného môže viesť k tomu, že zodpovednosť prevádzkovateľa nebude zistená (len v prípade, že škoda nebola spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke). Zo znaleckého posudku predloženého v konaní vyplýva jednoznačný záver, a to, že žalovaný 1/ sa nedopustil porušenia žiadnej zákonnej povinnosti, ktorá bola príčinou vzniku škody. Tento prechádzal daný úsek cesty v mieste nehody predpísanou rýchlosťou, na situáciu v cestnej premávke, a to prekážku na ceste, reagoval včas a správnym spôsobom. Naopak bol to žalobca, ktorý porušil povinnosti účastníka cestnej premávky, a to ustanovenie § 53 ods. 2 zák.č. 315/1996 Z.z. Podľa tohto zákonného ustanovenia pred vstupom na vozovku chodec sa musí presvedčiť, či tak môže urobiť bez nebezpečenstva, len čo vstúpi na vozovku, nesmie sa tam bezdôvodne zdržiavať, ani zastavovať. Žalobca na situáciu v cestnej premávke reagoval nesprávne a vytvoril pre žalovaného 1/ prekážku náhlu a nepredvídateľnú, pričom vzhľadom na správanie sa žalobcu zrážke nemohol zabrániť. Skutočnosť, že sa žalovaný 1/ nedopustil protiprávneho konania, nie je relevantná z hľadiska vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou dopravného prostriedku, ktorá je zodpovednosťou objektívnou, môže byť však relevantná vo vzťahu k liberalizácii škodcu a vo vzťahu k posúdeniu zavinenia poškodeného. Žalobca vo svojom odvolaní poukazoval na viaceré porušenia povinnosti žalovaného 1/ ako vodiča, ktoré mu vyplývajú zo zákona č. 315/1996 Z.z., a to najmä na porušenie ustanovenia § 4 ods. 2 písm. e/ citovaného zákona, podľa ktorého je vodič povinný dbať na zvýšenú opatrnosť voči chodcom, ako aj na porušenie ustanovenia § 15 ods. 1 citovaného zákona, keď vodič je povinný rýchlosť jazdy prispôbiť najmä svojim

schopnostiam, vlastnostiam vozidla a nákladu, poveternostným podmienkam a iným okolnostiam, ktoré možno predvídať a smie jazdiť len takou rýchlosťou, aby bol schopný zastaviť vozidlo na vzdialenosť, na ktorú má rozhľad. Odvolací súd dospel k záveru, že vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, že by žalovaný 1/ ako vodič nedbal na zvýšenú opatrnosť voči chodcom a neprispôsobil rýchlosť jazdy podmienkam na komunikácii. Poukázal aj na to, že k nehode došlo v extraviláne obce, pričom žalovaný 1/ zachoval predpísanú rýchlosť. Správne reagoval na chodca - žalobcu, ktorý mu však vytvoril náhlu a nepredvídateľnú prekážku, pričom zrážke nemohol zabrániť. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol aj to, že ustanovenie § 15 ods. 1 citovaného zákona upravuje aj povinnosť vodiča jazdiť iba takou rýchlosťou, aby bol schopný zastaviť vozidlo na vzdialenosť, na ktorú má rozhľad. Táto rýchlosť nemusí byť totožná s predpísanou rýchlosťou v extraviláne obce. Podľa záveru krajského súdu zo znaleckého posudku možno vyvodiť a zodpovedá to aj logike veci, že takouto rýchlosťou je rýchlosť vozidla, pri ktorej vodič dokáže vozidlo zastaviť na dosvit stretávacích svetiel. Zo znaleckého posudku potom možno konštatovať, že žalovaný 1/ ako vodič túto povinnosť porušil. Zároveň však možno konštatovať, vychádzajúc zo znaleckého posudku, že porušenie tejto povinnosti nebolo v príčinnej súvislosti so vznikom škody. Primeranou rýchlosťou na dosvit stretávacích svetiel podľa znalca bola rýchlosť 61,9 až 70 km/h. Ani pri takejto rýchlosti však vodič nemohol priestorovo zrážke zabrániť, a to práve z toho dôvodu, že žalobca vytvoril svojím konaním náhlu prekážku, nesprávne vyhodnotil situáciu v cestnej premávke a vstúpil do vozovky napriek tomu, že prichádzajúce vozidlo bolo v čase vstupu na vozovku vo vzdialenosti 102,6 až 97,1 m. Žalobca sa správal po vstupe na komunikáciu nepredvídateľne, keď zastavil v strede komunikácie a urobil krok dozadu. Za takto preukázaných okolností krajský súd konštatoval, že žalovaný 1/ ako vodič vynaložil všetko úsilie, ktoré od neho možno požadovať, aby zabránil škode, napriek tomu nebolo v jeho možnostiach škode zabrániť. Naopak, bol to žalobca, ktorého správanie bolo bezprostrednou príčinou vzniku škody a žalovaný 1/ sa zbavil v zmysle ustanovenia § 428 Občianskeho zákonníka zodpovednosti za škodu. Z vykonaného znaleckého dokazovania mal odvolací súd preukázané, že škode nemohol zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré od neho možno požadovať, pričom bezprostrednou a jedinou príčinou škody bolo správanie sa chodca – žalobcu, ktorý v zmysle § 441 Občianskeho zákonníka znáša škodu, ktorá mu vznikla. Výrok o trovách konania odôvodnil odvolací súd § 224 ods. 2 O.s.p. s poukazom na § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca, ktorý žiadal, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu v zmysle § 243b ods.2 O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, respektíve aby ho zmenil a žalobe v celom rozsahu vyhovel. Dovolanie odôvodnil § 241 ods. 2 písm. a) O.s.p., pretože v konaní došlo k vade uvedenej v § 237 písm. f) O.s.p., keď mu bola ako účastníkovi konania postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom, ustanovením § 241 ods.2 písm. c) O.s.p., nakoľko napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci a výskytom tzv. inej vady konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b) O.s.p.). Poukazoval na to, že občianskoprávna zodpovednosť je širšia, ako zodpovednosť trestnoprávna, a preto bolo v konaní potrebné nariadiť znalecké dokazovanie v súlade s § 120 ods.1 O.s.p., keďže odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil výlučne na jedinom dôkaznom prostriedku – znaleckom posudku Ing. I. D.. Vytýkal odvolaciemu súdu, že dostatočným spôsobom nezohľadnil povinnosti vodiča motorového vozidla, ako aj skutočnosť, že on neporušil žiadne povinnosti účastníka cestnej premávky. V odôvodnení rozhodnutia sa nijakým spôsobom nevyporiadal so závermi znaleckého posudku svedčiacimi v jeho prospech, čím mu odňal možnosť konať pred súdom a zároveň vec nesprávne právne posúdil. Poukazoval aj na to, že pri rozhodovaní o náhrade trov konania mal aplikovať ustanovenie § 150 ods. 1 O.s.p.

Žalovaný 1/ navrhol dovolanie žalobcu s poukazom na ustanovenie § 243b ods.1 O.s.p. zamietnuť a zaviazat' ho na zaplatenie trov dovolacieho konania. Rozhodnutie odvolacieho súdu považoval za vecne správne, vychádzajúce z riadne zisteného skutkového stavu veci a jeho správneho právneho posúdenia. Bol toho názoru, že žalobcovi a jeho právnenému zástupcovi nebola odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f) O.s.p. z dôvodu, že títo mohli v konaní uplatňovať všetky svoje práva, vyplývajúce im z právnych predpisov. So znaleckým posudkom boli súdom oboznámení a výpočty priemerných rýchlostí prezentované v dovolaní sú len vytrhnutím niektorých čísiel z neho. Za rozhodujúcu považoval skutočnosť, či sa v konaní liberoval, t.j. či vynaložil všetko úsilie, ktoré bolo od neho možné požadovať, aby nehode zabránil. Právnenému posúdeniu veci odvolacím súdom preto nie je možné vytýkať žiadne vady. Poukázal aj na tú skutočnosť, že žalobca doposiaľ v konaní netvrdil dôvody hodné osobitného zreteľa v zmysle § 150 ods. 1 O.s.p. pre rozhodnutie o trovách konania. Pritom by bolo potrebné prihliadnuť aj na jeho osobné a majetkové pomery, keďže je ťažšie zdravotne postihnutý ako žalobca a jeho celková situácia je komplikovanejšia.

Žalovaný 2/ sa k dovolaniu žalobcu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Bez ohľadu na to, či odvolací súd rozhodol rozsudkom alebo uznesením, § 237 O.s.p. pripúšťa dovolanie proti jeho rozhodnutiu vtedy, ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd, vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide o nedostatky v právomoci súdu, v spôsobilosti byť účastníkom konania, v riadnom zastúpení procesne nespôsobilého účastníka, zákonom predpísaného spôsobu začatia konania, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom).

Pokiaľ odvolací súd rozhodol rozsudkom, je dovolanie proti nemu prípustné, ak je napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.) alebo rozsudok, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.) alebo potvrdzujúci rozsudok, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vo výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

Na vady konania vymenované v § 237 O.s.p. je dovolací súd povinný prihliadnúť ex officio, teda vždy, či už ich existenciu účastník namieta alebo nie (§ 242 ods. 1, veta druhá O.s.p.). Dovolací súd sa preto najskôr zaoberal skúmaním podmienok prípustnosti podaného dovolania podľa § 238 O.s.p. a zároveň zisťoval, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd podľa § 237 O.s.p., ktoré zakladajú tzv. zmätočnosť konania.

Dovolanie žalobcu smeruje proti všetkým výrokom rozsudku odvolacieho súdu, pretože dovolateľ sa domáha jeho zrušenia v celom rozsahu.

Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné, ak smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. Prípustnosť dovolania proti takémuto zmeňujúcemu rozsudku je založená na rozdielnosti rozsudku odvolacieho súdu a rozsudku súdu prvého stupňa. O rozdielne rozsudky ide vtedy, ak okolnosti významné pre rozhodnutie veci posúdili oba sudy rozdielne, v dôsledku čoho odlišne určili alebo deklarovali práva a povinnosti účastníkov. Odlišnosťou sa pritom nemá na mysli rozdielne právne posúdenie veci, pokiaľ nemalo vplyv na obsah práv a povinností účastníkov, ale záver súdu odlišne konštitujúci alebo deklaráujúci práva a povinnosti v právnom vzťahu účastníkov. Pre posúdenie, či ide o zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, nie je významné formálne hľadisko (ako odvolací súd formálne rozhodol alebo ako formálne svoj výrok označil), ale obsahové hľadisko (vzájomný vzťah rozsudku odvolacieho súdu a rozsudku súdu prvého stupňa v tom zmysle, či práva a povinnosti účastníkov v danom právnom vzťahu posúdili odlišne). Významné nie je ani to, či výroky rozsudkov súdov oboch stupňov sú alebo nie sú odlišne naformulované – aj v tomto zmysle je rozhodujúce obsahové hľadisko. Pokiaľ odvolací súd posúdil práva a povinnosti účastníkov daného právneho vzťahu rovnako (zhodne), nejde o zmeňujúci rozsudok, ale o potvrdzujúci rozsudok.

Rozsudkom súdu prvého stupňa bolo žalobe v časti vyhovené a v zostávajúcej časti došlo k jej zamietnutiu. Odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa vo vyhovujúcej časti tak, že žalobu zamietol; vo zvyšnej zamietajúcej časti potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa. Pre časť dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu – ktorým došlo k potvrdeniu zamietajúcej časti výroku rozsudku súdu prvého stupňa – nie sú splnené podmienky prípustnosti dovolania podľa § 238 ods.1 až 3 O.s.p., lebo dovolanie nesmeruje proti zmeňujúcemu rozsudku, odvolací súd sa neodchýlil od právneho názoru odvolacieho súdu (ktorý v tejto veci doposiaľ nerozhodoval, a preto ani nevyslovil právny názor) a dovolanie síce smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého však odvolací súd nevyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu a nejedná sa o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa o neplatnosti zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a ods. 4. Vzhľadom na to by pre uvedenú časť rozhodnutia odvolacieho súdu prípustnosť dovolania žalobcu prichádzala do úvahy, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. Žalobca v dovolaní namietal procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f) O.s.p.

Podľa ustanovenia § 237 písm. f) O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky : 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f) O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. O taký prípad v prejednávanej veci nejde z dôvodu, že odvolací súd pri prejednávaní a rozhodovaní veci postupoval v súlade s procesnými predpismi a žalovanému 1/ neznemožnil uplatniť procesné práva priznané mu právnym poriadkom na zabezpečenie jeho práv a oprávnených záujmov.

Žalovaný 1/ v dovolaní namieta, že k odňatiu možnosti konať pred súdom došlo v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom. Dovolací súd preto považuje za potrebné uviesť, že ustanovenie § 237 písm. f) O.s.p. dáva odňatie možnosti konať pred súdom do súvislosti výlučne s faktickou procesnou činnosťou súdu, a nie s jeho právnym hodnotením veci zaujatým v tejto časti napadnutom rozhodnutí. Právne posúdenie veci súdom je realizáciou jeho rozhodovacej činnosti a nemôže zakladať dôvod prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f) O.s.p., pretože právnym posudzovaním veci súd neporušuje žiadnu procesnú povinnosť vyplývajúcu mu zo zákona, ani procesné práva účastníka.

Z dôvodu, že ďalšie vady konania neboli namietané a dovolací súd ich ani z úradnej povinnosti nezistil, dovolanie žalobcu v tejto procesne neprípustnej časti bez ďalšieho odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné. Vzhľadom na odmietnutie dovolania z procesných dôvodov sa dovolací súd nezaoberal vecnou správnosťou skutkových a právnych záverov, na ktorých odvolací súd založil v tejto časti svoje potvrdzujúce rozhodnutie.

Naproti tomu dovolanie žalobcu smerujúce proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa tak, že žaloba na odškodnenia za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 6 194,10 € bola zamietnutá, je procesne prípustné podľa § 238 ods. 1 O.s.p.

Dovolací súd je podľa zákona (§ 242 ods. 1 O.s.p.) viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi a obligatórne sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p., a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale aj podľa ich obsahu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (tiež dovolací súd) je oprávnený rozhodnutie odvolacieho súdu preskúmať len v rozsahu, v ktorom bol jeho výrok napadnutý, pričom je viazaný uplatneným dovolacím dôvodom, vrátane toho, ako ho dovolateľ obsahovo vymedzil (§ 242 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolacích návrhov v prípadoch uvedených v ustanovení § 242 ods. 2 písm. a/ až d/ O.s.p. Ak nejde o vady uvedené v § 237 O.s.p., neprihliada na vady konania, ktoré neboli uplatnené v dovolaní, iba že by tieto vady mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Vzhľadom na vyššie uvedenú zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len

na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či súdom nesprávne obsadeným). Výskyt uvedenej vady dovolací súd v konaní nezistil. Pokiaľ dovolaateľ za vadu konania podľa ustanovenia § 237 písm. f) O.s.p. označoval nesprávne právne posúdenie veci, je potrebné opakovane uviesť, že právne posúdenie veci je realizáciou rozhodovacej činnosti súdu a nemôže zakladať dôvod prípustnosti dovolania podľa tohto zákonného ustanovenia, pretože právnym posudzovaním veci súd neporušuje žiadnu procesnú povinnosť vyplývajúcu mu zo zákona, ani procesné práva účastníka.

Z ustanovenia § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. vyplýva možnosť odôvodniť procesne prípustné dovolanie tým, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Predpokladom naplnenia dôvodu dovolania podľa citovaného zákonného ustanovenia, samozrejme len za predpokladu splnenia podmienok prípustnosti dovolania v zmysle § 238 a § 239 O.s.p., je kumulatívne splnenie podmienok v ňom obsiahnutých. Konanie musí byť preto postihnuté inou vadou, t.j. vadou odlišnou od väd taxatívne stanovených v ustanovení § 237 O.s.p., resp. vadou, ktorá nezakladá tzv. zmätočnosť rozhodnutia, vedúcimi k nesprávnemu rozhodnutiu vo veci. Zároveň medzi inou vadou a napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu musí existovať kauzálny nexus. Iná vada tak predstavuje spôsobilý dôvod dovolania aj v prípade, ak jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní.

V zmysle konštantnej judikatúry dovolacieho súdu sa tento obligatórne zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Samotná skutočnosť, že iná vada existovala, poprípade mohla vyústiť do nesprávneho rozhodnutia odvolacieho súdu, sa považuje za nepostačujúcu. Z daného dôvodu sa iné vady konania považujú za tzv. relatívne dovolacie dôvody. Posúdenie vplyvu inej vady na nesprávne rozhodnutie vo veci závisí na právnej úvahe dovolacieho súdu v závislosti od okolností podmienok konkrétneho prípadu.

V nadväznosti na dovolacie námietky a tiež so zreteľom na právne závery Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) zaujaté v niektorých jeho nálezoch (viď napríklad II. ÚS 261/06) treba dodať, že je vždy vecou individuálneho posúdenia

v každom jednotlivom prípade, aké dôsledky majú tie procesné nedostatky, ku ktorým došlo v občianskom súdnom konaní v postupe súdov.

S poukazom na spomínané všeobecné vymedzenie dovolacieho dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., možno tiež len veľmi všeobecne určiť jeho rámec tak, že konanie trpí vadou vtedy, ak bolo porušené niektoré z ustanovení o konaní na súde (okrem väd podľa § 237). Pritom môže ísť o ktorúkoľvek fázu konania od jeho začatia až po jeho skončenie.

Za inú vadu konania sa spravidla považuje najmä porušenie ustanovení o dokazovaní, a to tým, že súd vôbec nezisťoval skutočnosti rozhodujúce pre posúdenie veci aj napriek tomu, že boli tvrdené a na ich preukázanie boli navrhnuté dôkazy, porušenie ustanovenia o vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov (napr. osoba, ktorá mala byť vypočutá ako svedok, bola vypočutá ako účastník konania, svedok nebol o svojich povinnostiach riadne poučený, dôkaz listinou bol vykonaný v rozpore s § 129 O.s.p. a pod.), nevykonanie dôkazu navrhnutého účastníkom na preukázanie rozhodujúcej skutočnosti, hoci súd následne dospel k záveru, že účastník neunesol dôkazné bremeno, nesprávne rozloženie dôkazného bremena medzi účastníkov konania, odklon odvolacieho súdu od skutkových záverov súdu prvého stupňa bez zopakovania dôkazov alebo doplnenia dokazovania, nesplnenie poučovacej povinnosti, zohľadnenie skutočnosti, ktorá z dokazovania nevyplývala, opomenutie rozhodnej skutočnosti, ktorá vyšla v konaní najavo a logický rozpor v hodnotení dôkazov (nemožno pritom vylúčiť, že v závislosti od konkrétnych okolností môže vyššie uvedený nesprávny procesný postup súdu nadobudnúť intenzitu vady v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., spočívajúcu v odňatí možnosti účastníkovi konať pred súdom).

Inou vadou však nie je samotné hodnotenie dôkazov nižšími súdmi, keďže v dovolacom konaní nemožno toto hodnotenie preskúmať (porovnaj napríklad R 42/1993). Hodnotenie dôkazov totiž môže robiť len súd, ktorý ich vykonal. Zásada voľného hodnotenia dôkazov vyjadruje, že záver, ktorý si sudca urobí o pravdivosti, či nepravdivosti tvrdených skutočností vzhľadom na poznatky získané z vykonaných dôkazov, je vecou vnútorného sudcovho presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Z tejto zásady vyplýva, že na nesprávnosť hodnotenia dôkazov možno usudzovať len zo spôsobu, akým súd hodnotenie vykonal. Ak nemožno v tomto smere vyčítať súdu žiadne pochybenia (napr. že výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá pravidlám logického myslenia, alebo že súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z dokazovania nevyplývali alebo opomenul rozhodné skutočnosti, ktoré

vyšli v konaní najavo), potom nie je ani možné polemizovať s jeho skutkovými závermi.

Z ustanovenia § 120 ods. 1 O.s.p. vyplýva, že účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci.

Podľa § 125 O.s.p. za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy a vyjadrenia orgánov, fyzických osôb a právnických osôb, listiny, ohliadka a výsluch účastníkov. Pokiaľ nie je spôsob vykonania dôkazu predpísaný, určí ho súd.

Ak závisí rozhodnutie od posúdenia skutočností, na ktoré treba odborné znalosti, ustanoví súd po vypočutí účastníkov znalca. Súd znalca vyslúchne; znalcovi môže tiež uložiť, aby posudok vypracoval písomne. Ak je ustanovených niekoľko znalcov, môžu podať spoločný posudok. Namiesto výsluchu znalca môže sa súd v odôvodnených prípadoch uspokojiť s písomným posudkom znalca (§ 127 ods.1 O.s.p.).

Podľa § 127 ods. 4 O.s.p. namiesto posudku znalca možno použiť potvrdenie alebo odborné vyjadrenie príslušného orgánu, o správnosti ktorých nemá súd pochybnosti.

Dovolateľ odvolaciemu súdu predovšetkým vytýka, že nevykonal dokazovanie „znaleckým posudkom“. Súdna prax je jednotná v názore, že ak súd niektorý dôkaz nevykoná, môže to viesť prípadne k nesprávnym skutkovým zisteniam a v konečnom dôsledku aj k vecne nesprávnemu rozhodnutiu, nie však k odňatiu možnosti konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. Postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykoná všetky účastníkom navrhované dôkazy alebo vykoná iné dôkazy na zistenie skutkového stavu, nezakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 písm. f/ O.s.p., lebo týmto postupom súd neodňal účastníkovi možnosť pred súdom konať (porovnaj R 37/1993, R 125/1999 a R 6/2000). K procesným právam účastníka nepatrí, aby bol súdom vykonaný každý ním navrhnutý dôkaz alebo dôkaz, o ktorom sa účastník subjektívne domnieva, že by mal byť súdom vykonaný. Rozhodovanie o tom, ktoré z dôkazov budú vykonané, patrí vždy výlučne súdu, a nie účastníkovi konania (§ 120 ods. 1 O.s.p., § 211 ods. 3 O.s.p.). Ak sa súd rozhodne, že určité dôkazy nevykoná (napr. preto, že sú podľa jeho názoru pre vec nevýznamné alebo nadbytočné), nemôže to byť považované za postup odnímajúci účastníkovi konania možnosť konať pred súdom.

Vyššie uvedené sa v plnej miere týka aj dokazovania znaleckým posudkom alebo odborným vyjadrením. Dovolací súd však poukazuje na to, že ak závisí rozhodnutie od posúdenia skutočností, na ktoré treba odborné znalosti, ustanoví súd po vypočutí účastníkov znalca (§ 127 ods. 1 veta prvá O.s.p.). Namiesto posudku znalca možno použiť potvrdenie alebo odborné vyjadrenie príslušného orgánu, o správnosti ktorých nemá súd pochybnosti (§ 127 ods. 4 O.s.p.). Ak je súdu v konaní predložený posudok, ktorý síce vypracovala osoba zapísaná v zozname znalcov, avšak jeho vypracovanie nenariadil súd (napr. posudok bol vypracovaný na základe požiadania účastníka konania, prípadne v trestnom konaní), skutočne nejde o znalecký posudok v zmysle § 127 O.s.p. Aj takýmto „posudkom“ možno však vykonať dôkaz, ale iba ako listinou (viď R 22/1979, R 31/1993). Rozdielnosť sa prejaví najmä v hodnotení tohto dôkazu. Pokiaľ súd napriek tomu v procese vyhodnocovania výsledkov vykonaného dokazovania prizná stupeň preukázanosti zistení zodpovedajúcich inak zisteniam vyplývajúcim zo znaleckého posudku (§ 127 O.s.p.) takým zisteniam, ku ktorým dospel na základe „posudku“ vyhotoveného nie po nariadení súdom, ale na požiadanie niektorého z účastníkov konania (prípadne vypracovaný v trestnom konaní), ide o tzv. inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.

V prejednávanej veci odvolací súd svoje zmeňujúce rozhodnutie odôvodnil výhradne závermi „znaleckého posudku“ znalca Ing. I. D., (hoci išlo iba o listinný dôkaz), ktorý nebol v konaní ani vypočutý a na tomto základe dospel k záveru o neopodstatnenosti žaloby aj v súdom prvého stupňa vyhovujúcej časti. Dopustil sa tak nesprávneho hodnotenia dôkazov v zmysle § 132 O.s.p., podľa ktorého súd hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Podľa ustálenej súdnej praxe od iných dôkazných prostriedkov sa dôkaz znaleckým posudkom podaným ústne, či písomne líši tým, že jeho hodnoteniu (podľa § 132 O.s.p.) nepodliehajú znalecké závery v zmysle ich odbornej správnosti, súd pritom hodnotí presvedčivosť posudku čo do jeho úplnosti vo vzťahu k zadaniu, logické odôvodnenie znaleckého nálezu a jeho súlad s ostatnými prevedenými dôkazmi. Ide o špecifický a významný dôkaz, ktorý súd použije pri rozhodovacej činnosti založenej na riešení odbornej otázky. Znalec musí vychádzať z odborných znaleckých záverov a nielen zo skutočností, ktoré príslušná osoba alebo osoby vnímajú svojimi zmyslami a na rozdiel od ostatných dôkazov ide jednoznačne o listinný dôkaz podľa § 127 O.s.p., (na rozdiel od písomného

znaleckého posudku spracovaného mimo konania v konkrétnej veci, ktorý má povahu listiny podľa § 129 O.s.p).

Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje aj na to, že právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné sudy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktoré by popreli zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Procesnoprávny rámec uvedeného práva predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu, ako vyplývajú z čl. 46 a nasl. Ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Jedným z týchto princípov predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 Ústavy, čl. 6 ods. 1 Dohovoru) a vylučujúcich ľubovôľu pri rozhodovaní je aj povinnosť súdu presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutia náležite odôvodniť (§ 132 a § 157 ods. 1 O.s.p., m. m. I. ÚS 243/07), pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia (§ 157 ods. 2 O.s.p.) musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís došiel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd pritom musí súčasne vychádzať z materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (§ 1 O.s.p.; obdobne napr. IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09, I. ÚS 501/11). Z práva na spravodlivé súdne konanie v tejto súvislosti vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Kraska c. Švajčiarsko z 29. apríla 1993, séria A, č. 254-B, s. 49, § 30). Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O.s.p. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 ods. 2 O.s.p.). Vo svojej ustálenej judikatúre ústavný súd zdôraznil, že odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (IV. ÚS 489/2011). Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak

prvostupňového súdu, ako aj odvolacieho súdu a prípadne aj dovolacieho súdu), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/2009).

Pokiaľ dovolateľ namietal, že zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), treba uviesť, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Dovolateľom napadnutý rozsudok nebolo možné v dovolacom konaní podrobiť prieskumu z hľadiska správnosti zaujatých právnych záverov, lebo skutkové zistenia odvolacieho súdu, vyplývajúce zo spisu, nedávajú (vzhľadom na už spomenutú tzv. inú vadu konania) pre toto posúdenie dostatočný podklad.

Dovolací súd vzhľadom na to dospel k záveru, že konanie pred odvolacím súdom bolo v tejto časti postihnuté tzv. inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). Na vadu tejto povahy musel vziať dovolací súd zreteľ (§ 242 ods. 1 O.s.p.), i keď nebola uplatnená ako dôvod prípustného dovolania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto výrok rozsudku odvolacieho súdu, ktorý bol napadnutý procesne prípustnou časťou dovolania, zrušil podľa § 243b ods. 1 O.s.p. (spolu s nimi zrušil aj súvisiace výroky o trovách konania) a vec v rozsahu zrušenia vrátil Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie (§ 243b ods. 2 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znovu aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 9. júla 2013

JUDr. Vladimír Magura, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová